

ERDÉLYI HÍRADÓ

Kedden, November' 5-dikán, 1829

Mexicó — Nagybritannia — Lengyelország — Muszka-Török Békékötés — Törökország
Külömbfélék — Hírdetés — Mértéktár 17-dik árkus.

Mexikó

A' Messager des Chambres, a' nélkül hogy a' kúfőt elő-mutatná, Veracruzból, aug. 17-dikéről: "A' Spanyolok kiszállottak Capo-Royo-nál, júl. 27-likén, 5000 ember, kiknek nagyobb részek Negerékből és Mulatte-kből állott. Itt maradtak egynehány nap', és, mielőtt osztán a' szállító-hajók Havannaha vissza-mentek, Tampico ellen indultak, széjjel kergették a' lakosokat, kik ellent-állani akartak, és beszállottak a' városba, Aug. 5-dikén kiment egy, 50 emberből álló szakasz, szagulozás-véget; de a' mexikói puskások, kik egyetön voltak, vissza-verték azokat, s elfogtak közzülök egy Kapitányt és 3 fő-embert. Aug. 4-dikén, Santa-Anna 600 dragonost küldött-ki a' Spanyolok ellen, 6-dikán pedig maga szeméjjesen ött, a' nélkül hogy valahol akadájra alálkozott volna, Tecolutla-ba, 1200 válogatott katonaságot vezetve. Tízezer gyalgóság, Landers Gen. vezérlése alatt, ugyanazon tzeleak. Az enthusiasmus igen nagy a' Köztársaságban, mindenféleképpen. Semmi elpártolásról nem hallottunk még, a' mexicói katonaság' részéről. Az de jövő polgárok' száma, hogy katonaságot vállaljanak, minden nap' nevelik. Minden politikai versengésnek vége an. Az önkénti adomány és segedelem-é az jóformán telegetnek. Bustamente, aldivielso és a' függetlenség-háború min-

den Generáljai, útban vannak testvéreikhez tsatolni magokat. Számos Tisztek, kik testi szenvedések miatt hagyták-el a' szolgálatot, ismét fegyvert kívántak. Egy mexicói Grófné, ki megszámlálhatatlan gazdagsággal bír, ajánlotta magát mindazon lovak' megfizetésére, valahányat az országlószék össze-ír (requiral); a' férje pedig, egy nyugalomra ment Óbester, a' táborozásba ment a' 7-dik regementel, mint köz katona. Aug. 12-dikén, oda hagyta Santa-Anna, Tuopan-t a' maga' osztályával, melyhez egy fő-tiszt és 6 köz-legény adta magát, fegyverével együtt, a' betsapott ellenségtől. Még egy néhány nap kell, 's akkor, kétségekivül megtanuljuk, hogy a' spanyol hadi-szállítvány semmivé tétetett. — Santa-Anna-t, a' legnagyobb teljes hatalommal ruházta-fel a' mexicói Congress a' Köztársaság' védelmére.

Nagybritannia

London, oct. 9. — Aberdeen Gróf egy-idő-ólta, nem értene egészen egyet Wellington Hggel, a' keleti és portugalli ügyekbajokra-nézve. Azt állítják, — Aberdeen Gróf, kívánt volna erős-ebb rendszabásokat látni, hogy a' Portának az ő' szorongattatásában könnyebbséget lehetett-vólna szerezni. Most uralkodik nagy munkásság a' külső dolgok' bureaujában, éjjel-nappal dolgoznak abban. Az új görög Státus, Ministeriumunk' minden figyelmet magára

húzni láttuk; fontos okoknál - fogva óhajtja a változtatást a görög országlásformáján, vagy legalább változást ezen országlószeret szeméjjeiben. — Az Açore szigetek hívségétől függhet a Don Miguel kormányozása Lissabonban. A mi országlószeretünk mind-tsak elevenebben érzi annak szükséges voltát, hogy Portugall egyszer valahára megnyugtatódjon, és ezen szerentsetlen országban a békeség mindenfelé helyre-állítódjon, hogy az anglus nemzet ismét rendesebb egybe-köttetésbe eshessen Portugalliával, és a másszor kedvező kereskedési szemléldéseket újjonnan elkezdhesse.

London, oct. 9. — Nagy kívánással várjuk mi azon feltételeknek hibátlan velünk-közlését, mellyek alatt Diebits Generálnak tettsett, a Sultannak békeséget ajándékozni. A mint azt nekünk a frantzia Journálok beszélik, nem olyan mérséklettek azok mint itt kívánhatták volna. Hanem, vidám ábrázattal kell lennünk a rossz játék körül, s örvendjünk, hogy még most nem szállott-le a fél hód a Sophia templomáról, s e szerént, nem fekszik rajtunk az a kedvetlen köteleesség, hogy azt agyúinkal védelmezzük. De, még is minden ember azt hiszi itt, hogy ez, tsak másszora-halasztás (ajounirozás), és hogy a muszka sas, mely már egyszer megtalálta a maga úttját a Balkánon, alkalmasabb időben fog vissza jönni. Hanem, minállunk ez a rendes vígasztalás: "idő szüli a tanátsot."

A' Times oct. 9. — A' tegnapi érkezett frantzia és német Journálokból, leírtunk mi röviden némely nem igen környületes tudósításokat, a béke feltételeiről, de a mellyek valóságoknak láttanak lenni. Nem igen nehezen háta-rozzuk-meg magunkat annak hívére, hogy Muszkaország az ő meggyözette-

tett ellenségének, erős feltételeket vetett nyakokba. Az a késleltetés, mellyet a Sultán a muszka feltételeknek ellenekbe vetett, még-pedig, seregeinek elszéledése után, és, minekutánna a főváros teljes felbomlással feyegettetett; az ő szövetségeseinek nyilvános hallogatása, — a megaláztatás egésszet, mely őtet nyomta, kihirdetni, — mindez, eléggé mutat a Kötés teljes characterére. Ha Miklós Tsászár, győzödelmei alkalmainak úgy vette volna hasznát, hogy magának, mérséklésének egy nyilvános emléket emeljen: úgy, hibetó, együtt jöttek volna hozzánk a béke megkötése hírével, annak feltételei is. Azt, lehetett várni, hogy a Porta a Dardanellen és Bosporuson megengedné a szabad hajókázást; egy olyan igasságos privilegium felbeszakadása, és a károk, mellyek abból a fekete-tengeren a muszka kereskedésre hárúlnak, egy legigasságosabb ok a háborúra. Híjjába tsinálnak a Muszka kikötöket, építenek hajókat, állítanak-fel intézeteket a tenger gazdag partjain, ha a muszka zászlók és termények nem mehetnek által a tenger-szorulatokon. Egy hatalmas és virágzó ország, mint a millyen Muszkaország, mely a maga civilisatióját, ezen kedvellést nyert országba viszi által, s próbatételeit azokban kiterjeszti, nem engedheti, hogy neki egy barbarus, inye szerént, vásárjait, kereskedési egybe-köttetéseit elzárja, holott, jó állapotja azoktól függ. A felszabadulást, mellyet magának kíván, más nemzetek hajóinak kellett volna kívánnia, azoknak, kik az ő kikötőivel kereskedtek; és, ezért nem foghatjuk-meg, hogy lehetne ezt a just olyan Hatalmak hajóira szorítani, kik a két egygyező Hatalmakkal békeségben vannak.

Frantzia ország

Egynehány párisi Journál azt beszélli, brüsseli levelek' hitelére, hogy Hud-

on-Lowe, a' St. Helenai élébbi Gouverneur, elvégezte életét nagy szenvedések és irtóztató rangatodások között, a' mindennel-köz hidegség, melyet ő, maga-viseletéért Napoleon ellen, szerzett, élre vonta magát Sir Hudson-Lowe a' megsűrűbb homájba, és az ág. országos-zék, az által hogy ő-reá semmi közívatalt többé nem bízott, úgy láttzik, megmutatta azt, hogy az ő' gyűlöletes maga-viseletét nem hagyta helyben. Úgy láttzik az is, hogy a' Belgák le mortuis — aut vere, aut nihil.

Lengyelország

Krakó, oct. 4. — Warsói levelek szerént Sabalkáni-Diebits Grófra, Morárhája' részéről, mégnagyobb kegyemjelek hárulnának, mint-sem a' mi-et ekkorig nyert; azt írják, hogy herzei rangra emeltetne, és egy millió rubelt kapna ajándékba. Sabalkansky és Erivansky Grófok most azok egyedül, kik a' Sz. György-Rend első klassisának Lovagjai (Ritter, Chevalier, Kavallér). A' Lengyelek nagyon örvendének a' muszka Hadsereg' győzedelmein; tsak azt sajnálják, hogy nem részesültek benne. Öts. Magassága, Constantin Nagyherzeg, hazakerül oct. hónap' végén Warsóba.

A' Muszka-Török Békekötés'

Foljtatása és Végezete

VII. Tzikkelj. A' muszka alattvalók élni fognak, az egész török birodalomban, földön-vízen, a' kereskedési teljes és egész szabadsággal, melyet nekik a' békekötő két magasságos Hatalom között ezelőtt kötött egyességek ígérnek. Ezen kereskedési szabadsághoz semmi intselkedésnek nem kell fénni, semmi esetben nem szabad azt szorongatni, sem valami szin alatt, akarminémű tilalom vagy megszorítás által, sem valamely rendezés' vagy rendelés', a' belső kórmá-

nyozás' vagy törvényszerzés' következésénél-fogva háborgatni. A' muszka alattvalóknak, hajóiknak és áruportékájoknak, minden erőszak és minden nyagatás ellen, védelem alatt kell lenniük: az alattvalók, Muszkaország' Ministere' és Konzulainak különös törvényszéke 's felvigyázása alatt, a' muszka hajók között akarmelyiket, soha semminémű vizgálat alá nem vehetik ottomannus Tisztviselők, sem a' téres tengeren, sem akarmelyik kikötőben vagy hajótanyán, melyek a' magasságos Porta' birtokában vannak; és a' muszka alattvaló, minden áruportékáját vagy eleségét, minekutánna a' tariff-ban kirendelt vámot lefizette, szabadon eladhatja, lerakhatja a' földön a' birtokos tárjaiba, vagy tárnokéiba, vagy még más hajóra is szállíthatja azokat, akarmi nemzetbelié legyen is ez, a' nélkül hogy a' muszka alattvalónak szüksége volna azt, ezen esetben, a' helybeli felsőbbségnek bejelenteni, annyival kevésbé tölle ára engedelmet kérni. Nevezetesen megegyeztek abban, hogy a' Muszkaországból jövő gabonák ugyanezen privilegiummal bírjanak, és azoknak szabad átmenetelek, soha, semmi szin alatt, legkissebb nehésséget vagy akadályt se szenvedjenek. — Lekötelezi még magát a' magasságos Porta, ára nagy gondal igyelni, hogy a' kereskedés és hajókázás, különösen a' fekete tengeren, semminémű akadályt, akarmiféle legyen is ez, ne találjon. E' végre, megesméri és egészen szabadnak, nyitva állónak nyilatkoztattja-ki a' konst.polji tsatornán és a' Dardanellek' szorossán az által-jarást, kereskedő zászló alatt járó muszka hajóknak, akar terhelve, akar üressében, tsak hajónehezítővel (lest, kő vagy porond) úttazzanak azok, és akar a' fekete tengerről mennjenek a' közép-tengerre, akar pedig innen oda. Ezek a' ha-

jók, feltévén hogy azok kereskedő hajók, akarmekkorák és akarhány tonnások legyenek azok, semminémű ellentállásnak vagy bosszantásnak nem fognak tárgyai lenni, valamint itt felljebb eligazítottatott. A' két udvar ertekezni fog egymással azon mód felett, mely szerént a' hajók' elbortsáttatása' minden késleltetésének eleit lehessen venni, szükséges menedéklevelek' kiadása által. Ugyanezen gyökérértelem' erejénél - fogva, a' konst.polji tsatornán és a' Dardanellek' szorossánvaló átjárás szabadnak és tátva-nyitottnak vallatik az olyan Hatalmak' minden kereskedő hajóinak, kik a' magasságos Portával békés állapotban találtnak, akar a' fekete-tengeri muszka kikötőkbe szándékozzanak, akkor onnan jöjjenek teherrel vagy tsak hajó-nyomatóval azok, ugyanazon feltételek alatt, melylyek a' muszka zászló alatt járó hajókra-nézve köttettek.

Utóljára, a' magasságos Porta, a' muszka tsászári udvarnak azon jussát, hogy ezen kereskedési és hajókázási teljes szabadság eránt a' fekete-tengeren, magának bizonyosságot (garántiát) szerezzen; nyilván fogadja, hogy ő soha és semmi szín alatt nem vetemedik ára, maga' részéről, hogy annak tsak legkissebb akadályt is vessen úttjába. Mindenek felett azt ígéri, hogy soha ezután ára nem vetemedik, hogy a' terhes vagy üreshajókat le- vagy hátra tartóztassa, legyenek azok Muszkákéi vagy tartozzanak olyan nemzetekhez, mellyekkel az ottoman birodalom nints kinyillatkoztatott háborúban, és a' konst.polji tsatornán és a' Dardanellek' szorossán akar által menni a' fekete-tengerről a' közép-tengerre, vagy a' közép-tengerről a' fekete-tengerre. És ha, Isten ne adja, valamelyik ezen kötések' értelméből, e' jelenvaló tzikkelyben, megsértetne, a' nél-

kül hogy Muszkaország' Ministerének a' panaszára ezen tárgyban, teljes és tüsténtes elégtétel adatná; előre megesméri a' magasságos Porta, a' muszka tsászári udvarnak azon jussát, hogy az efféle megsértést úgy vegye, mint ellenséges tettet, és nyomon vissza-fizesse a' költsönt az ottomanni birodalomnak.

VIII. Tz. Az ackermani egygyesség' VI-dik tzikkelyében ezelőtt kötött rendbeszedések a' két Hatalom' alattvalói' és kereskedői' panaszainak rendbeszedése és felszámrlálása eránt, az általok külömböző időkben szenvedett károk' vissza pótlására-nézve, az 1806-diki háború-ólta, nem lévén elvégezve, 's a' muszka kereskedés a' most említett ackermani egygyesség-ólta is újj és nagy károkat vallott a' bosphorusi hajókázásban felvett rendszabásoknál-fogva; megegyeztek és meghatározták, hogy az ottomanni Porta, ezen kár és veszteség vissza pótlásául, fizetni fog a' muszka tsászári udvarnak, 18 hónap leelőjása alatt, azon időszakok szerént, a' mint utóbb eligazítódik, egy millió ötszázezer hollandus aranyat; oly' módon, hogy ezen adósság leróvása fogja végét-vetni, minden panasznak vagy követelésnek a' két egygyező Hatalom' részéről, a' fent említett környület' fundamentomára-nézve.

IX. Tz. A' háború' meghosszabúlása, melynek a' mostani békekötés vet, szerentsére, véget, nem kevés költséget okozván a' muszka tsászári Udvarnak, a' magasságos Porta szükségesnek esméri, hogy kínálja-meg ötet azért, illendő kárpótlással. Ezért ajánlja neki magát, nem függve a' IV-dik Tzikkelyben kikötött azon kis birtok-rész' által-engegésétől Ásiában, melynek által-vételében, a' muszka Udvar megegyez, a' mondott kárpótlás' rovására, a' magasságos Porta egy summa pénz' lefizeté-

sére; melynek mennyiségét köz-akarat szerént intézik-el.

X. Tz. A' magasságos Porta kinyilatkoztatván teljes ragaszkodását a' Londonban jún. 24 (júl. 6)-dikán, 1827, Muszkaország, Nagybritannia és Frantziaország között meghatározott Kötés' feltételeihez, hasonlóul hozzá-áll azon actához, mely mártz. 10. (22)-dikén, 1829, kötöttet, közös egyetértéssel, ugyanezen Hatalmak között, a' mondott Kötés' basisán, magába foglalván ennek tikkkeljenkéntvaló rendbeszedését 's annak béfejező végre-hajtását. Ezen jelenvaló békekötés' megerősítésének feltételése után mindjárt, a' magasságos Porta kinevezi a' meghatalmasítottakat, hogy a' muszka tsászári Udvaréival és az anglus 's frantzia Udvaréival, a' mondott feltételek végre-hajtása és rendbeszedése-végett, megegyezzenek.

XI. Tz. Legottan a' két birodalom közöttvaló, a' mostani Kötés' alá-írása és a' két Fejedelem' megerősítése feltételése után, a' magasságos Porta megfogja tenni a' szükséges lépéseket az ebben foglaltatott feltételek' tüsténti és szoross végre-hajtására, és névezetesen a' III-dik 's IV-dik Tzikkejekéire, melyek azon határszéleket illetik, a' melyeknek kell a' két birodalmat egymástól, Európában, és Ásiában elválasztani, — az V- és VI-dikéira, mellyek Moldova és az Oláh-tartományokat érdeklik, valamint Serviát is, és azon pillantatban, midőn ezen különböző tzikkejeket úgy tarthatni mint végre-hajtottakat, a' muszka tsászári Udvar elfogja kezdeni az ottoman Birodalom' birtokának kiüresítését, egy más külön-alku megállapított basisaihoz intézve, mely acta a' jelenvaló békekötés' egésszítő részét teszi. (Ezt is elő-adjuk, majd ha kézre kerül). Az elfoglalt tartományok' merő kiüres-

sítésekig, a' dolgok' kormányozása és rendi, mellyek most ott, állanak, a' muszka tsászári udvar' behatása alatt, meg fognak tovább is tartatni, és a' magasságos Porta semmi módon nem avatkozhat k' abba.

XII. Tz. Mindjárt ezen békekötés' alá-írása után, parantsolat küldtetetik a' különböző katonaságok' Vezéreihez, valamint földön, úgy a' tengereken is az ellenségeskedés megszüntetése-végett. Azok, a' mik ezen Kötés' alá-írása után fogtak történni, úgy fognak tekintetni, mint nem-történetek, és, nem tsinálnak semmi változást a' benne foglaltatott feltételekben. Ugyanúgy, a' mi ezen idő-közben fogna egyik vagy másik Fél' hadserege által elvétetni; mindazokat vissza kell adni, minden időhadadék nélkül.

XIII. Tz. Az eggyező magasságos Hatalmak, vissza állítván egymás között a' tiszta barátság' szerkezetét, gen. pardont és teljes egész amnestiát engednek mindazoknak, alattvalói közzül, akarmi rangnak lehetnek is azok, kik a' szerentsésen ma elvégezett háború' foljása alatt, részt vettek volna a' hadi dolgokban, és kimutatták, akar magok' viselete, akar saját véleményei által egyik- vagy másikhöz hajlásokot, a' két békekötő Hatalmak közzül. — Következőleg, senki ezen magánosok közzül nem fog háborgattatni, sem üldöztetni, sem szeméjében, sem vagyonára-nézve, a' múlt magaviseletére-nézve, és mindenik vissza nyervén sajátját, a' minek aze-lőtt ura volt, nyugodalmason birhattja azt, a' törvények' védelme alatt, midőn neki szabad lessz eladni 18 hónap' alatt, hogy familiájával, és ingó vagyonával együtt olyan országba menjen, a' milljet magának választani tetszik, a'

nélkül hogy bosszúságot vagy ellentá-
lást szenvedjen.

Megengedik még egymás' alattvalói-
nak, kik a' magasságos Portának vissza-
adatott, vagy a' muszka tsászári udvarnak
által engedett tartományokban laknak,
ugyanazon 18 hónapnak hasznát-venni,
a' jelenvaló Kötés' helybe-hagyásától fog-
va számlálván, hogy a' háború előtt vagy
utánna keresett vagyonokról, ha jónak
ítélik, rendelést tévén, tökepénzeikkel
és ingó jószágaikkal együtt, egyik bé-
kekötő Hatalom' Státusaiból a' másikéba
vagy ezéből amazéba költözhesse-
nek.

XIV. Tz. Minden hadi-fogjot, akarm-
mi nemzet-féle, rangu és nevü legyen az,
kik a' két birodalomban találtatnak, tar-
toznak mindjárt a' jelenvaló békekötés'
megerősítése' feltserélése után felszaba-
dítván, minden váltság és fizetés nélkül
vissza botsátani. Kivétetnek az olyan ke-
resztények, kik telyes akarattjokból ön-
kéntesen állottak a' magasságos Porta' Sta-
tusaiiban a' mahomed' vallására, és az olyan
mahunedánusok, kik a' keresztény val-
lást szintúgy teljes akarattjok szerint, ön-
ként vették magokra a' muszka birodal-
om' Státusaiiban. — Ugyanazt kell elkö-
vetni az olyan muszka alattvalókra-néz-
ve is, kik e' mostani békekötés' alá-ír-
sa után estek volna akarmiféle módon
fogságba, és a' magasságos Porta' Statu-
saiiban találtatnának. A' muszka tsászári ud-
var ígéri maga' részéről, hogy azon módon
bánik a' magasságos Porta' alattvalóival.

Egyik Fél sem kívánja azon sum-
ma' vissza fordítását, a' mit a' két ma-
gasságos békekötő Fél a' hadi-fogjok' tar-
tására kiadott. Mindegyik Közzülök gon-
doskodik a' haza szállítandó fogjokról,
minden szükségükre-nézve, utazások a-
latt, a' halárszélíg, a' hol azokat az a'
végre kirendelt Biztosok mind-a'-két rész-
ről kiterelik.

XV. Tz. Minden Kötés, eggyesség
és lekötelező feltételek, mellyek külömb-
féle időszakokban állapítottak-meg a'
muszka tsászári udvar és a' magasságos
ottoman Porta között, azon tzikkeljeket
kivéven, mellyek e' mostani békekötés
által megerőtelenítették, meg vagynak
erössítettve minden erejekben és betsek-
ben; és a' két magasságos békekötő ud-
var kötelezi magát azoknak vallásos és
megsérthetetlen módonvaló megtartására.

XVI. Tz. A' jelenvaló békekötés meg-
erössítetik a' két magasságos békekötő
Udvarak által, és a' helybe-hagyás fel-
tserélése a' két Fél' teljes hatalmujai kö-
zött meg fog esni hat hét alatt, vagy
minél-elébb lehet.

A' jelenvaló Békeírás, mely 16 Tzik-
keljből áll, és a' melynek a' kirendelt idő
alatt két részről lejendő helybe-hagyása'
kiterélése által lessz teljes ereje, a' mi
teljes hatalmunk' erejénél-fogva, alá-ír-
tott és megpészteltetett mi-általunk, és
kiteréltetett ennek mássa által, alá-ír-
tott a' ottomani magasságos Porta' sent
említett meghatalmasítottai által, 's az
ő' petsétjek által megerössítettet. Költ
Adrianápöljban, sept. 2 (14)dikéu, 1829.

Törökország

Serviából írják, hogy ott, minden órán
várják, minekutánna a' Sultán a' béke-
kötést helybe-hagyta volna, a' Hattische-
rifet, mely által egyes emberek, kik az
utóbbi történetek alatt a' török ország-
lószerk ellen vétettek, botsánatot fognak
nyerni, mint a' békekötés egykik tzik-
kelye kegyelmesen megígérte. Görögor-
szág' sorsa' meghatározása eránt is kiren-
delte volna már a' Porta, maga' részé-
ről a' Biztosokat. — A' Kiaja-Bey typo-
graphiájában, kijött volna már a' sajtó
alól az a' Fermán, mely a' Serbusokat az ő'
elveztetett régi jussokba vissza teszi, és
Serviaországhoz a' tölle elharátsolt 6 Di-

strictust újra hozzá ragasztja. Azt is be-
széllik, hogy a' nagyúri udvari státusban
nagy személynbeli változások fognak tör-
lénni és a' Sultán egy országlovszéki Biz-
tosságot állit össze, mely a' birodalom
belső kormányozásában esett zavart rend-
be szedi, 's különösen azon iparkodik,
hogy a' rendkívülvaló adó' lefizetésére
segédforrásokot eszközöljön-ki, valamint
a' sultáni házi költség' beszerzésére is.
Külömben, a' Sultán igen nagy bizoda-
lommal van a' muszka Tsászár Öfge' ne-
meslelkü gondolkozása' módjához, 's re-
ményli, hogy a' kiszabott hadi sartzból
valami engedelemmel fog lenni Miklós
Tsászár.

A' Journal du Commerce-ben van
egy magános levél, Alexandriából, aug.
30-dikáról: "A' mi' Basánk, és a' Por-
ta között, úgymond, tsalhatatlan ízet-
lenkedés uralkodik. Úgy-láttzik, abból
kerekedett, hogy a' Sultán' követelése
egy hadi-sereg' küldésére, Konst.polj'
segedelmére, nem volt a' Basának inye-
szerént. Mehemet Ali mentegetések által
felelt neki: mely az út' rosszóságában és
Égyiptom' szomorú állapotjában áll. —
Van még más oka is a' szabadságnak és
a' hiedelmetlenségnek, a' Suzerain és Va-
sall között. A' Diván reformálni szeret-
né az ország' kormányozását, olyan szán-
dékkel, hogy az, a' Basákat ényomná.
Ha a' kitsinált planum munkába vétet-
ne; úgy, Mehemet-Alit, a' legrettentőb-
bet minden Basák között, találja a' leg-
első tsapás, a' híre-neve miatt, melyet
magának szerzett, és azon fellengős vé-
lekedés miatt, a' mit az ő' caracte-
réről Törökországban tartanak. Ha ára
lehetne menni, hogy őtölle- megmene-
kednének — alta cadit cedrus — az ő' le-
zuhanására izibe' következnének az ap-
róbb Basák. Barbaria, pl., mely minden
segedelmet kivetett a' nyakából, hason-

ló sorsra jutna Égyiptommal, mely ezen
pillantatban, egyedül is leronthatja a-
mazt. A' Porta soha-se nézte jó szem-
mel a' Basák' felemelkedését, 's úgy te-
kinti őket, mint pártütés' műszereit. A'
Basa régen prédája volna már az ő' U-
ra' bosszú-állásának; ha, nem mindég,
idejében tudósíttatván, nem tudta volna
magát kiszabadítani a' sejemsinór' hozó-
jától. Azt állítják, hogy a' Morea' fel-
tételes alkuja-olta, egy újj, halál-fer-
mant fogtak-el a' syriai pusztákon. A'
Porta mind igasságtalanul, mind hálá-
datlanul mutattja magát mérgében a' Ba-
sa ellen: mert a' birodalom' minden Ba-
sái között egy sints, a' kitől ő, több se-
gedelmet kapott volna, mint Mehemed-
Alitól. Egyedül ő, maga, viselte utóljá-
ra a' háború' minden terhét Görögor-
szággal; elköltötte ő minden kintsét, fel-
áldozta hajóseregét, és alkalmasint szó-
fogadatlanak kellett néki lennie a' Sul-
tánhoz, hogy hadserege' rongyait és sa-
ját fíjat kiszabadítsa. Az utolsó Fermán,
melyben az a' parantsolat újjittatott-meg
hogy az Ibrahim vezérlése alatt, 20000
embert küldene Konst.poljba, egyszer-
smind, azt is erőssen megparantsolta a'
Basának, hogy a' költség' és jövedelem'
számvetését küldené-be, és esmérje-meg,
hogy ő tsak mint más Basák, fizetett szol-
gája a' Portának. Egy olyan beszéd, e'
mostani környületek között, igen nagy
kevélséget árúl-el. Egy familiai gyűlés-
ben, a' hol a' Basa, Ibrahim az ő' fíj,
és két veje voltak együtt, azt végez-
ték, hogy ezen parantsolatokból semmit-
se fogadjanak-meg. Így áll most nállunk
a' dolog: de a' háború' niints még meg-
izenve; mert az őra nem kedvező a' Por-
tának. — Mehemed-Ali, nem akar ugyan
kezdője lenni a' háborúnak; de azomban
készül minden esetre. A' partokat igen
jól erőssítették-meg. Két vár emelkedik-

fel Abukírban és az Arabsok' tornyában azon egyetlenegy kiszálló helyben. A' badsereget újj katonákkal szaporították; mely által az, 50 -- 35 ezer gyalogságra és 500 lovasságra, európai módon tanítva, fog szaporodni, a' Mekkában és Cordufánban szükséges katonaságokon kívül.

A' Sultán azt határozta-meg—a' béke-megkötés (sept. 14) és annak megerősítése között (sept. 27)— hogy Pétervárra egy rendkívülvaló Követtséget küld, azon, hivatali módon kibírdetett szándékkal, hogy Öfgtől a' muszka Tsászártól, némely békefeltételeknek mérséklettebbségét és könnyebbítését, különösen a' katonai elfoglalás' rövidítését az elfoglalt tartományokban, és a' megkötött hadiköltség' és kegyelemváltás' kevesebbítését kieszközölje. Az esméretes Halif-Basa, a' Chozrew-Basa' fogadott fija, t. i. a' Seraskieré, a' rendes katonaság' Fővezérjéé, kiknek vezérlésében ez, a' már elvégződött mostani háboruban nem egyszer különböztette-meg magát, bízattatott-meg ezen Követtségel, és viszen Miklós Tsászárhoz a' Sultán' saját kezével írt egy levelet. Egynehány nap-múlva fel fog ő szállani, számos és tündöklő kísérelével együtt, egy török fregatte-re, hogy Odessába vitorlázzon, 's onnan a' muszka fővárosba mennjen.

Külömbfélék

Berlinbe fontos újabb tudósítások érkeztek a' híres Humbold Báró' és pétervári Prof. Rose Úr utazásáról az Ural bértztől. A' kínai határszélég, és így, az Uralon túl is folytatták ezek a' tudósok utazássokat. Pestisre találkoztak ők túl az Uralon, mely elébb a' marhákon kezdett uralkodni, 's ezekről az emberekre ragadt, Az utazók. Vándorló quarantine-t főmáltak közzülök egynehányból, és tsak ezeknek volt szabad a' Kirgisekkel beszédbe elegyedni, és szerentsésen megszabadultak a' veszedelemtől. A' kínai határhoz érvén, meglátogatták a' határ-ört, melyet Schim-fu kínai Tiszt vezérelt. Mostanában jött ez Peckingből; 4 hónapig utazott, lóháton. Igen szívesen fogadta a' német Tudósokat. Egy darab finom kék posztót ajánlkozott a' Báró a' Tisztnek, e' pedig 4 kínai könyvet a' Bárónak. A' katonának, minthogy más nem volt, egyegy darab fejer tzkort adott; melynek azok úgy örültek mint a' gyermek. Viszsa indultak innen a' tudósok.

H í r d e t é s.

A' Szebeui K. fő Harmintzadnál a' Portéka-Visgálói Hivatal, esztendei, 600 Rforint fizetéssel Krisbay Samuelnek eddig volt Brassai fő Harmintzadi második Revisornak a' Felsőges Udvartól kegyesen conferáltatott.

Státus papirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben		
	16	17	19.	5	6	8
Béts, Oct.	16	17	19.	5	6	8
Bank-Oblig. 2.1/2pC.	57.7/8	58. —	58. —	89.3/4	89.5/8	89.1/2
Pengőpénz-Obl. 5pC.	102. —	102.5/8	103.1/4	—	—	—
Roths. 1820, 100f. CP.	—	175. —	175. —	—	—	—
Partial. 1821. Ua.	132.1/2	133. —	133. —	—	—	—
Bankaktia, 1000f. CP.	1227. —	1236.1/5	1239.1/5	—	—	—
Páris, Oct.	7	8	9	—	—	—
Consols 5 pC.	107.55	107.30	107.35	—	—	—
Ugyanaz 3 pC.	87.75	81.65	81.80	102. —	—	—
Bank-aktia,	—	—	—	—	—	—
				Görögországi	—	—